

1991. évi XLIX. törvény

a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról

Az Országgyűlés a fizetésképtelen gazdálkodó szervezeteknek csődeljárás útján történő újjászervezése, ha pedig ez nem lehetséges, felszámolás útján való megszüntetése, valamint a fizetőképes, de tevékenységüket megszüntető gazdálkodó szervezetek végelszámolásának szabályozása és a hitelezői érdekek védelme érdekében a következő törvényt alkotja:

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. § E törvény szabályozza a csődeljárást, a felszámolási eljárást és a végelszámolást.
2. § (1) E törvény hatálya a gazdálkodó szervezetekre és ezek hitelezőire terjed ki.

(2) E törvénynek a csődeljárásra vonatkozó rendelkezései a pénzüintézetekre nem vonatkoznak, a felszámolási eljárásra vonatkozó rendelkezéseit pedig a pénzüintézetekről és a pénzüintézeti tevékenységről szóló törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
3. § E törvény alkalmazásában:
 - a) gazdálkodó szervezet: az állami vállalat, a tröszt, az egyéb állami gazdálkodó szerv, a szövetkezet, a gazdasági társaság, az egyes jogi személyek vállalat, a leányvállalat, az önkormányzat vállalat, a víziközmű társulat kivételével a vízgazdálkodási társulat;
 - b) adós: az a gazdálkodó szervezet, amely tartozását (tartozásait) az esedékességkor nem tudta vagy - az egy éven belül esedékessé váló tartozásait - előreláthatóan nem tudja kiegyenlíteni;
 - c) hitelező: mindenki, akinek a gazdálkodó szervezettel szemben jogerős és végrehajtható bírósági, hatósági határozaton (végrehajtható okiraton) alapuló, vagy az adós által nem vitatott, lejárt vagyoni követelése van. A csődeljárásban hitelező az is, akinek az eljárás közzétételétől számított egy éven belül lejárt vagyoni követelése van. A felszámolás kezdő időpontjától hitelező az is, akinek vitás követelése van;
 - d) gazdálkodó szervezet vezetője: állami vállalatnál, trösztnél, egyéb állami gazdálkodó szervnél az igazgató, szövetkezetnél az elnök, közkereseti és betéti társaságnál az üzletvezetésre és képviselőre jogosult tag(ok), egyesülésnél, közös vállalatnál az igazgató, korlátolt felelősségű társaságnál az ügyvezető(k), részvénytársaságnál az igazgatóság vagy az alapszabályban az ügyvezetésre feljogosított személy(ek), egyes jogi személyek vállalatánál, leányvállalatnál, valamint az önkormányzat vállalatánál az igazgató, vízgazdálkodási társulatnál az igazgató;
 - e) vagyon: mindaz, amit a számvitelről szóló törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít;
 - f) fizetésképtelen az az adós

1. amely az elismert tartozását a lejáratot követő 60 napon belül nem egyenlítette ki, vagy

2. amely a hitelező fizetési felszólítására a lejárt tartozást 30 napon belül nem egyenlítette ki anélkül, hogy azt érdemben vitatta vagy annak elfogadható okáról, akadályáról a hitelezőt tájékoztatta volna, vagy

3. amellyel szemben folytatott végrehajtás eredménytelen volt, vagy

4. amely a csődeljárás során kötött egyezségben vállalt kötelezettségét nem teljesítette.

4. § (1) A csődeljárás és a felszámolási eljárás, valamint a végelszámolás körébe tartozik a gazdálkodó szervezet minden vagyona, amellyel a csőd vagy a felszámolási eljárás, illetőleg a végelszámolás közzétételének időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően az eljárás tartama alatt szerez.

(2) A gazdálkodó szervezet vagyona a tulajdonában (kezelésében) levő vagyon. A gazdálkodó szervezet vagyónaként kell figyelembe venni a leányvállalata vagyonát, tröszt esetében a tröszt vállalatok vagyonát, ha a tröszt létesítő határozatát az állami vállalatokról szóló 1977. évi VI. törvény 49. §-a alapján adták ki.

(3) Nem tartozik a (2) bekezdés hatálya alá

a) az a társasági jog illetve vagyonrész, amely fölötti rendelkezési jog az Állami Vagyonügynökségről és a hozzá tartozó vagyon kezeléséről és hasznosításáról szóló 1990. évi VII. törvény alapján kötött vagyonkezelési vagy más szerződésen alapul;

b) az a termőföld és erdő vagyonrész, amelyről külön jogszabály másként rendelkezik, illetve a vízgazdálkodási társulatok kezelésében lévő vizek és vízilétesítmények.

(4) A Kormány által a rendkívüli időszakra rögzített hadiipari kapacitások abban az esetben vonhatók be a felszámolási eljárásba, ha a Kormány az alapító (létesítő) szerv kezdeményezésére a rögzítést feloldja.

(5) A védelem célját szolgáló állami tartalék nem része a gazdálkodó szervezet vagyonának.

5. § Az adós, valamint a vagyonfelügyelő, illetve a felszámoló a csődeljárás és a felszámolási eljárás egész tartama alatt - kérésükre - köteles tájékoztatni

a) a hitelezőket és a hitelezői választmány(oka)t a gazdálkodó szervezet vagyoni és pénzügyi helyzetéről;

b) a munkavállalókat és érdekképviselői szerveiket az őket érintő intézkedésekről.

6. § (1) A csődeljárás és a felszámolási eljárás az adós székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bíróság (a továbbiakban: bíróság) hatáskörébe tartozó nemperes eljárás.

(2) Azokban az eljárási kérdésekben, amelyeket e törvény nem szabályoz a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp) szabályait kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az eljárás félbeszakadásának és szünetelésének nincs helye.

(3) A gazdálkodó szervezet megszüntetésével járó felszámolási eljárás befejezéséről szóló jogerős végzést törvényességi óvás folytán nem lehet megváltoztatni, vagy hatályon kívül helyezni, a Legfelsőbb Bíróság csak a törvénysértést állapíthatja meg.

II. fejezet

A csődeljárás

A csődeljárás megindítása

7. § (1) Az adós (3. § b) pont) csődöt jelenthet be.

(2) Az adós a korábbi csődeljárás közzétételétől számított 3 éven belül újabb csődöt - ideértve a csőd kötelező bejelentésének esetét is - nem jelenthet be.

8. § (1) A csődöt a gazdálkodó szervezet vezetője jelenti be.

(2) A csőd bejelentéséhez

a) a vállalati tanács, a dolgozók közgyűlése vagy küldöttgyűlés vezetésével működő állami vállalatnál az általános vezetést ellátó testület;

b) szövetkezetnél a közgyűlés;

c) közkereseti társaságnál és betéti társaságnál a tagság, egyesülésnél és közös vállalatnál az igazgatótanács, korlátolt felelősségű társaságnál és vízgazdálkodási társulatnál a taggyűlés, részvénytársaságnál a közgyűlés;

d) államigazgatási felügyelet alatt álló állami vállalatnál, trösztnél és egyéb állami gazdálkodó szervnél az alapító szerv;

e) az egyes jogi személyek vállalatánál és a leányvállalatnál a létesítő szerv;

f) tröszti vállalatnál a tröszt;

g) önkormányzati vállalatnál a tulajdonos önkormányzat;

előzetes egyetértése és a gazdálkodó szervezetnél működő munkavállalói érdekképviseleti szervek előzetes tájékoztatása szükséges.

(3) A (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt szervezeteknél a testületi döntéshez szükséges szavazás módjára a gazdálkodó szervezet megszűnésére vonatkozó szabályok az irányadók.

(4) A csőd bejelentéséhez a gazdálkodó szervezet köteles mellékelni a pénzügyi helyzetéről szóló kimutatást.

9. § A gazdálkodó szervezet vezetője 8 napon belül - hacsak a 23. § szabályai szerint a felszámolási eljárás lefolytatását nem kéri - köteles a csődöt bejelenteni, a 8. §-ban meghatározott vezető testület vagy alapító (létesítő) szerv és a gazdálkodó szervezetnél működő munkavállalói érdekképviseleti szervek egyidejű értesítése - részvénytársaságnál

vagy korlátolt felelősségű társaságnál a közgyűlés vagy taggyűlés egyidejű összehívása - mellett, ha a gazdálkodó szervezet bármely tartozását (tartozásait) az esedékességet követő 90 napon belül nem tudta kiegyenlíteni. A bejelentés elmulasztásáért a polgári jog általános szabályai szerint felel.

10. § A gazdálkodó szervezet vezetője a csőd bejelentéséről, azzal egyidejűleg köteles a bankszámláit vezető valamennyi pénzintézetet értesíteni.

11. § (1) A bíróság a bejelentés alapján a csődeljárás megindításáról - a bejelentéstől számított 15 napon belül - végzéssel határoz, és elrendeli a végzésnek a Céglétségi Közlönyben való közzétételét. A csődeljárás a közzététel napján kezdődik.

(2) A közzétételnek tartalmaznia kell:

a) a bíróság nevét és az ügy számát;

b) a csődeljárás alatt álló gazdálkodó szervezetnek, valamint a leányvállalatainak, szakcsoportjainak, felelősségvállalásával működő gazdasági munkaközösségeinek és az állami vállalatokról szóló 1977. évi VI. törvény 49. §-a alapján létesített tröszt vállalatoknak és azok esetleges jogelődjének a nevét és székhelyét, ha a jogutódlás az eljárás közzétételét megelőző 2 éven belül következett be;

c) a csődeljárás megindítására irányuló kérelem benyújtásának időpontját.

(3) A bíróság a csődeljárás megindítását megtagadja, ha

a) a bejelentést nem az arra jogosult tette;

b) a 8. § (2) bekezdésében felsorolt szerv egyetértése hiányzik;

c) a hiánypótlásra visszaadott bejelentést a bejelentő 8 napon belül nem egészítette ki, vagy azt ismét hiányosan tette meg;

d) az adós a 7. § (2) bekezdésében megjelölt határidőn belül újabb csődöt jelentett be.

(4) A csődeljárás megindítását megtagadó végzés ellen a közléstől számított 8 napon belül fellebbezésnek van helye.

12. § (1) A csődeljárás közzétételét követő 90 napig az adóst fizetési haladék (moratórium) illeti meg a vele szemben esedékessé vált pénzkövetelések vonatkozásában.

(2) A fizetési haladék a munkabér (munkadíj), az egyéb bérjellegű juttatások, a végkielégítés, a tartásdíj, az életjáradék, a kártérítési járadék, és a bányászati keresetkiegészítés kifizetésére nem terjed ki.

(3) Az adós és a hitelezők együttes kérelmére a bíróság a fizetési haladék (moratórium) időtartamát 30 nappal meghosszabbíthatja.

13. § (1) A fizetési haladék tartama alatt a pénzfizetési kötelezettség nem teljesítéséhez vagy késedelmes teljesítéséhez fűződő jogkövetkezmények - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - nem állnak be.

(2) A fizetési haladék tartama alatt az adóssal szemben a pénzkövetelések végrehajtása - a 12. § (2) bekezdésében foglalt követelések kivételével - szünetel.

(3) A fizetési haladék tartama alatt a hitelezői követelések - ha a szerződés másként nem rendelkezik - kamatoznak. A kamat szerződéses kamat és - a lejáratot (esedékességet) követően - késedelmi kamat és késedelmi pótlék lehet.